

hos os paa Landet og i Smaabyerne, ikke kunde hamle op dermed. Da søgte Dattens Regeringer og Konger at gøre, hvad man gjorde alle andre Steder, idet man sagde: Handel, Haandværk og Industri maa med visse Undtagelser, som behøves paa Landet, kun drives i Byerne. Denne Ordning havde bestaaet saa længe, at den var forældet, da man gav de bestaaende Næringslove, og man afskaffede den da; men for at faa en mild Overgang, traf man den Foranstaltning med Læbæltet, som jeg paa ingen Maade er en varm Tilhænger af. I Stedet for at lade Byerne have Eneret til at være Sæde for disse Næringsveje fik Byerne en Kreds omkring sig, hvori de havde Eneret, medens det stod frit for udenfor denne Kreds at udøve en saadan Næring. Jeg finder Anledning til at gøre de Bemærkninger, ikke særlig for dette Lovforslags eller Ændringsforslagets Skyld, men af Hensyn til Opfattelsen hos Befolkningen paa Landet og ogsaa hos Landborepræsentanterne paa Rigsdagen.

Jeg vil gentage min Anbefaling for Ændringsforslaget, idet jeg blot vil tilføje, at naar man siger, at dette er en Lejlighedslov, og at man burde vente med at træffe disse Bestemmelser, til man gav en Lov om Andelsselskaber, kunde man med samme Ret sige: Det er en Lejlighedslov, og vi skulle vente med at paalægge Haandværkere, Sagførere o. s. v. disse Pligter, til vi faa en ny Næringslov for Haandværk og en ny Sagførerlov. Vedtage vi her en ny Lov om Bogføring, forekommer det mig naturligt at tage Brugsforeningerne med, men jeg er fuldstændig enig med det ærede Medlem fra Herning (R. Nielsen) i, at vi burde tage alle Andelsforeninger med, ogsaa dem i større Former, baade Mejerier, Slagterier o. s. v.

**R. Nielsen** (Ringkøbing Amts 5te Valgkreds): Jeg vil kun sige til det ærede Medlem fra Randers (Mortensen), at det, jeg bebrejdede ham, var, at det syntes at fremgaa af hans første Udtalelser, at han anbefalede Ændringsforslag Nr. 3, fordi det sikrede disse Brugsforeninger mod at ifalde Bøder, naar de muligt handlede med nogen, som ikke var Medlem af Brugsforeningen. Men det er ikke rigtigt; Brugsforeningen ifalder disse Bøder, hvad enten den har Bogføringspligt eller ej.

**Poul Christensen**: Det ærede Medlem for Københavns 1ste Valgkreds (Wulff) har selvfølgelig Ret i, at Organisationen for de vedkommende Haandværkere har ønsket

et Lovforslag om dette Forhold, men det er ikke sikkert, at de ønske netop dette Lovforslag gennemført. Det ved jeg ikke, men jeg er ikke sikker paa, at netop de Folk, som man er enedes om i Ændringsforslag Nr. 2 at holde ude i 5 Aar, og som jeg ønskede skulde holdes ude for bestandig, ere Medlemmer af den paagældende Organisation. Det ved jeg intet om, men jeg ved, at det er netop saadanne Folk, der have henvendt sig til mig og have været yderst — jeg kan godt bruge Udtrykket — forbitrede over det Lovmageri, som gav sig Udtryk i dette Lovforslag. De frabad sig udtrykkelig at blive betragtede som repræsenterede af den Repræsentant, som har deltaget i Forhandlingerne om dette Forhold.

Naar den højtærede Minister var forbavset over, at jeg ikke kunde give Lovforslaget min Tilslutning, vil jeg sige, at det kniber jo stærkt indenfor Ministerens eget Parti, som kun paa Grund af det sene Tidspunkt — det fremgaa af Bemærkningen — har ladet sig afholde fra at foreslaa indgribende Ændringer. Det er altsaa ikke alene mig, men ogsaa Ministerens eget Parti, der ikke er fornøjet med Forslaget. Dernæst vil jeg takke Ministeren for en enkelt Udtalelse, som faldt fra ham. Jeg forstaaer ganske vist ikke, at denne Udtalelse kan falde sammen med Bestemmelserne i § 2. Det var hans Udtalelse om, at det kun var i Tilfælde af Akkord eller Fallit, at Øvrigheden skulde indblandes i dette Forhold. Men naar der staar i § 8, at Øvrigheden ved alle forekommende Lejligheder skal føre Tilsyn, burde man have specificeret disse forekommende Lejligheder og sagt i Stedet for „alle forekommende Lejligheder“ de to, der kan være Tale om: Akkord og Fallit, saa vilde Lovforslaget have været affattet mere i Overensstemmelse med Ministerens Tanke, end det nu er, og saa skulde det heller ikke fra min Side have mødt den Modstand, det har mødt. Naar jeg holder mig til den højtærede Ministers Udtryk, maa jeg gaa ud fra, at de Udtalelser, der ere faldne fra anden Side om, at Loven kunde være en Støtte for Ligningsmyndighederne, intet betyde. Vedkommende Folk, som hverken have Udsigt til Fallit eller Akkord, behøve altsaa ikke at tillade Øvrigheden at kige i Bøgerne. Naar dens Repræsentanter komme, kunne de vise dem Døren og sige: Ministeren har sagt, at I skulle holde Næsen derfra. De Folk, som have Bogføringspligt, skulle altsaa ikke have Øvrigheden til at kige dem i Papirerne, før